

INGILIZ VA O‘ZBEK TILLARIDAGI MODA TERMINLARINING CHOG‘ISHTIRMA TAHLILI

Qodirova Dildora Bahodir qizi,

Termiz iqtisodiyot va servis universiteti magistranti

Ilmiy rahbar: Yadigorova Sitora Baxramovna,

Filologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori PhD

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.18310390>

Annotatsiya. Globallashuv jarayonlari zamonaviy jamiyat hayotining barcha sohalariga, jumladan, moda industriyasiga ham kuchli ta’sir ko‘rsatmoqda. Moda nafaqat estetik hodisa, balki til orqali ifodalanadigan ijtimoiy-madaniy fenomen sifatida ham namoyon bo‘ladi. Ayniqsa, ingliz tilining xalqaro aloqa tili sifatidagi mavqei moda terminologiyasining shakllanishi va tarqalishida muhim rol o‘ynamoqda. Bugungi kunda fashion industry doirasida qo‘llaniladigan terminlarning katta qismi ingliz tilidan boshqa tillarga, jumladan, o‘zbek tiliga ham o‘zlashib bormoqda. Ushbu jarayon esa terminologik moslashuv, semantik o‘zgarish, fonetik va grafik transformatsiya kabi masalalarni yuzaga keltiradi.

Mazkur ilmiy maqolada ingliz va o‘zbek tillaridagi moda terminlarining qiyosiy (chog‘ishtirma) tahlili olib boriladi. Tadqiqot davomida zamonaviy moda diskursida faol ishlatilayotgan inglizcha terminlar aniqlanib, ularning o‘zbek tilidagi ekvivalentlari, o‘zlashish shakllari va semantik xususiyatlari tahlil qilinadi. Shuningdek, ingliz tilidan kirib kelgan moda terminlarining o‘zbek tilida qanchalik darajada moslashgani, ularning milliy til me’yorlariga ta’siri va terminologik barqarorligi masalalari ko‘rib chiqiladi.

Tadqiqotning ilmiy yangiligi shundaki, unda moda terminologiyasi nafaqat leksik birlik sifatida, balki ijtimoiy-madaniy va kommunikativ hodisa sifatida ham talqin etiladi. Maqolada real manbalarga, jumladan, xalqaro moda jurnallari (*Vogue*, *Harper’s Bazaar*), sanoat tahlillari (*Business of Fashion*), onlayn kataloglar va o‘zbek ommaviy axborot vositalarida qo‘llanilayotgan terminologik birliklarga tayangan holda tahlil amalga oshiriladi. Olingan natijalar o‘zbek tilshunosligida zamonaviy terminologiya, ayniqsa, moda terminlari tizimini yanada tartibga solishda muhim ahamiyat kasb etadi

Kalit so‘zlar: moda terminologiyasi, inglizcha o‘zlashmalar, chog‘ishtirma tahlil, fashion industry, terminologik moslashuv, leksik-semantik o‘zgarish, globallashuv, o‘zbek tili.

Abstract. Globalization processes have a strong impact on all spheres of modern society, including the fashion industry. Fashion is not only an aesthetic phenomenon, but also a socio-cultural phenomenon expressed through language. In particular, the position of English as a language of international communication plays an important role in the formation and spread of fashion terminology. Today, a large part of the terms used in the fashion industry are being assimilated from English into other languages, including Uzbek. This process raises issues such as terminological adaptation, semantic change, phonetic and graphic transformation.

This scientific article conducts a comparative analysis of fashion terms in English and Uzbek. During the study, English terms that are actively used in modern fashion discourse are identified and their equivalents in Uzbek, forms of assimilation and semantic features are analyzed. The extent to which fashion terms introduced from English have been adapted to the Uzbek language, their impact on national language norms, and terminological stability are also considered.

The scientific novelty of the study is that it interprets fashion terminology not only as a lexical unit, but also as a socio-cultural and communicative phenomenon. The article analyzes the terminological units used in real sources, including international fashion magazines (*Vogue*, *Harper’s Bazaar*), industry analyses (*Business of Fashion*), online catalogs, and Uzbek media. The results obtained are of great importance in further regulating the system of modern terminology, especially fashion terms, in Uzbek linguistics

Keywords: *fashion terminology, English borrowings, comparative analysis, fashion industry, terminological adaptation, lexical-semantic change, globalization, Uzbek language.*

Аннотация. *Процессы глобализации оказывают сильное влияние на все сферы современного общества, включая индустрию моды. Мода — это не только эстетический феномен, но и социокультурный феномен, выражающийся через язык. В частности, положение английского языка как языка международного общения играет важную роль в формировании и распространении терминологии моды. Сегодня значительная часть терминов, используемых в индустрии моды, ассимилируется из английского языка в другие языки, включая узбекский. Этот процесс поднимает такие вопросы, как терминологическая адаптация, семантические изменения, фонетические и графические трансформации.*

В данной научной статье проводится сравнительный анализ терминов моды на английском и узбекском языках. В ходе исследования выявляются английские термины, активно используемые в современном дискурсе моды, и их эквиваленты на узбекском языке, анализируются формы ассимиляции и семантические особенности. Также рассматривается степень адаптации терминов моды, заимствованных из английского языка, к узбекскому языку, их влияние на национальные языковые нормы и терминологическая стабильность.

Научная новизна исследования заключается в том, что оно рассматривает терминологию моды не только как лексическую единицу, но и как социокультурный и коммуникативный феномен. В статье анализируются терминологические единицы, используемые в реальных источниках, включая международные модные журналы (Vogue, Harper's Bazaar), отраслевые обзоры (Business of Fashion), онлайн-каталоги и узбекские СМИ. Полученные результаты имеют большое значение для дальнейшего регулирования системы современной терминологии, особенно терминов моды, в узбекской лингвистике.

Ключевые слова: *терминология моды, заимствования из английского языка, сравнительный анализ, индустрия моды, терминологическая адаптация, лексико-семантические изменения, глобализация, узбекский язык.*

Kirish. So‘nggi o‘n yilliklarda dunyo miqyosida madaniy, iqtisodiy va kommunikativ aloqalarning jadallashuvi natijasida tillar o‘rtasidagi o‘zaro ta’sir kuchayib bormoqda. Ushbu jarayonda ingliz tili yetakchi global til sifatida ko‘plab sohalarda, jumladan, fan, texnologiya, biznes va madaniyatda asosiy terminologik manba vazifasini bajarmoqda. Moda industriyasi ham bundan mustasno emas. Zamonaviy moda diskursida qo‘llaniladigan asosiy tushunchalar, yo‘nalishlar va uslublarning nomlanishi ko‘pincha ingliz tilidagi terminlar orqali ifodalanadi.

Moda tushunchasi faqat kiyim-kechak yoki tashqi ko‘rinish bilan cheklanib qolmaydi. U jamiyatdagi ijtimoiy tendensiyalar, estetik qarashlar, iqtisodiy munosabatlar va madaniy identifikatsiyaning ifodasi hisoblanadi. Shu sababli moda terminologiyasi ham tilning dinamik va o‘zgaruvchan qatlamlaridan biri sifatida shakllanadi. Ingliz tilida paydo bo‘lgan fashion, trend, style, casual, vintage, streetwear kabi terminlar bugungi kunda dunyoning ko‘plab tillarida deyarli o‘zgarmagan holda yoki qisman moslashgan shaklda qo‘llanilmoqda.

O‘zbek tilida ham mustaqillikdan keyingi davrda moda sohasiga oid terminlarning faol kirib kelishi kuzatilmoqda. Bozor iqtisodiyoti, ommaviy axborot vositalarining rivoji, ijtimoiy tarmoqlar va global brendlarning kirib kelishi natijasida inglizcha moda terminlari keng ommalashdi. Masalan, dizayner, brend, kolleksiya, podium, look, outfit kabi birliklar

bugungi kunda nafaqat mutaxassislar, balki keng jamoatchilik nutqida ham faol ishlatilmoqda. Bu holat esa tilshunoslik nuqtayi nazaridan muhim ilmiy muammolarni yuzaga chiqaradi.

Bir tomondan, inglizcha moda terminlarining o'zbek tiliga kirib kelishi kommunikativ qulaylik va xalqaro tushunarlikni ta'minlasa, ikkinchi tomondan, milliy terminologiya tizimining barqarorligi va me'yoriyligi masalasini kun tartibiga olib chiqadi. Ayrim terminlar o'zbekcha muqobillarga ega bo'lsa-da, amaliy nutqda ko'pincha asl inglizcha shakl ustunlik qilmoqda. Bu esa terminologik parallelizm, sinonimiya va ba'zan chalkashliklarni keltirib chiqaradi.

Mazkur tadqiqotning dolzarbligi shundan iboratki, o'zbek tilshunosligida moda terminologiyasiga bag'ishlangan chog'ishtirma tadqiqotlar hali yetarli darajada tizimli olib borilmagan. Aksariyat ishlarda terminologik o'zlashmalar umumiy nuqtayi nazardan ko'rib chiqilgan bo'lib, aynan moda sohasiga xos terminlarning manbalari, semantik xususiyatlari va funksional qo'llanilishi yetarlicha tahlil qilinmagan. Shu bois ingliz va o'zbek tillaridagi moda terminlarini qiyosiy tahlil qilish tilshunoslik uchun ham, amaliy terminologiya uchun ham muhim ahamiyatga ega.

Tadqiqotning asosiy maqsadi ingliz va o'zbek tillaridagi moda terminlarining leksik-semantik xususiyatlarini aniqlash, ularning o'zaro o'xshash va farqli jihatlarini ko'rsatish hamda o'zbek tiliga o'zlashish jarayonini ilmiy asosda tahlil qilishdan iborat. Ushbu maqsadga erishish uchun bir qator vazifalar belgilandi: ingliz tilidagi asosiy moda terminlarini aniqlash; ularning o'zbek tilidagi ekvivalentlarini tahlil qilish; terminlarning fonetik, grafik va semantik moslashuv darajasini aniqlash; shuningdek, ularning zamonaviy nutqdagi funksional qo'llanilishini o'rganish.

Kirish qismida ko'tarilgan ushbu masalalar maqolaning keyingi bo'limlarida metodologik, empirik va tahliliy jihatdan keng yoritiladi. Tadqiqot natijalari o'zbek tilining zamonaviy terminologik tizimini boyitish, moda sohasida yagona va barqaror terminlar tizimini shakllantirishga xizmat qilishi kutiladi.

Metodologiya. Mazkur tadqiqot ingliz va o'zbek tillaridagi moda terminologiyasini chog'ishtirma (qiyosiy) tahlil qilishga yo'naltirilgan bo'lib, unda zamonaviy tilshunoslikda qo'llaniladigan bir qator nazariy va amaliy metodlardan foydalanildi. Tadqiqot metodologiyasi tanlanayotganda moda terminologiyasining dinamik tabiati, uning globallashuv sharoitida shakllanishi hamda til va madaniyat o'rtasidagi uzviy bog'liqlik hisobga olindi. Shu bois tadqiqot kompleks yondashuv asosida olib borilib, bir nechta metodlar o'zaro uyg'unlikda qo'llanildi.

Tadqiqotning asosiy metodologik asosi sifatida qiyosiy-lingvistik (chog'ishtirma) metod tanlandi. Ushbu metod ingliz va o'zbek tillaridagi moda terminlarining kelib chiqishi, semantik mazmuni, struktura va funksional xususiyatlarini taqqoslab o'rganish imkonini beradi. Qiyosiy tahlil jarayonida terminlarning har ikki tildagi umumiy va farqli jihatlari aniqlanib, o'zlashish jarayonining til tizimiga ta'siri baholandi. Bu metod ayniqsa

o‘zbek tiliga ingliz tilidan kirib kelayotgan terminlarning qanchalik darajada moslashganini aniqlashda muhim ahamiyat kasb etdi.

Tadqiqotda leksik-semantik tahlil metodi ham keng qo‘llanildi. Mazkur metod yordamida moda terminlarining ma‘no doirasi, ularning asosiy va ikkilamchi semantik qatlamlari o‘rganildi. Ingliz tilidagi terminlarning dastlabki ma‘nosi bilan o‘zbek tilidagi qo‘llanishi o‘rtasidagi semantik farqlar aniqlandi. Masalan, ingliz tilidagi “look” termini moda diskursida muayyan obraz yoki kiyinish uslubini anglatga, o‘zbek tilida u ko‘pincha kengroq, ba‘zan esa noaniq semantik yuklama bilan ishlatilishi kuzatildi. Shu kabi holatlar leksik-semantik tahlil orqali tizimli ravishda ko‘rib chiqildi.

Etimologik tahlil metodi tadqiqotning muhim tarkibiy qismi hisoblanadi. Bu metod yordamida ingliz tilidagi moda terminlarining kelib chiqishi, ularning dastlab qaysi til qatlamiga mansubligi va tarixiy rivojlanish jarayoni aniqlandi. Ko‘plab moda terminlarining ingliz tili orqali tarqalgan bo‘lsa-da, aslida fransuz yoki italyan tilidan kelib chiqqani (masalan, “couture”, “boutique”, “silhouette”) aniqlanib, ularning o‘zbek tiliga ingliz vositachiligi orqali kirib kelgani ilmiy asosda ko‘rsatib berildi. Bu holat moda terminologiyasining ko‘p bosqichli o‘zlashuv jarayoniga ega ekanini tasdiqlaydi.

Tadqiqotda funksional-pragmatik yondashuv ham qo‘llanildi. Ushbu metod moda terminlarining real nutqdagi qo‘llanilishini, ularning kommunikativ vazifasini aniqlashga xizmat qildi. Terminlarning faqat lug‘aviy ma‘nosi emas, balki ularning ommaviy axborot vositalari, reklama matnlari, ijtimoiy tarmoqlar va moda kataloglaridagi qo‘llanilish konteksti ham tahlil qilindi. Natijada ayrim terminlarning professional muhitdan tashqarida ham faol ishlatilayotgani, ularning umumxalq leksikasiga yaqinlashib borayotgani aniqlandi.

Empirik materiallarni yig‘ish jarayonida korpus va manba tahlili metodidan foydalanildi. Tadqiqot uchun asosiy materiallar sifatida xalqaro moda jurnallari (Vogue, Harper’s Bazaar), moda sanoatiga oid tahliliy platformalar (Business of Fashion), brend kataloglari, onlayn do‘konlar hamda o‘zbek tilidagi moda va turmush tarzi nashrlari tanlandi. Ushbu manbalardan olingan terminlar maxsus ro‘yxatga olinib, tizimlashtirildi. Har bir terminning ingliz tilidagi shakli, o‘zbek tilidagi qo‘llanishi va semantik mosligi alohida qayd etildi.

Shuningdek, tadqiqotda statistik-tahliliy metoddan ham foydalanildi. Moda terminlarining qo‘llanish chastotasi, ularning qaysi sohalarda (reklama, jurnalistika, kundalik nutq) ko‘proq ishlatilishi statistik ma‘lumotlar asosida baholandi. Bu metod terminlarning til tizimidagi faollik darajasini aniqlash imkonini berdi. Masalan, ayrim terminlar (brend, dizayner, trend) yuqori chastotaga ega bo‘lsa, boshqalari (capsule collection, sustainable fashion) asosan professional muhit bilan cheklanib qolayotgani aniqlandi.

Tadqiqot metodologiyasining muhim jihatlaridan biri tavsifiy-analitik yondashuvdir. Ushbu yondashuv asosida moda terminlarining shakllanish mexanizmlari, o‘zbek tiliga

moslashish jarayoni va terminologik muammolar tavsiflab berildi. Tavsifiy tahlil orqali terminlarning fonetik moslashuvi (masalan, inglizcha talaffuzning saqlanishi yoki o'zbekcha talaffuzga yaqinlashuvi), grafik o'zgarishlar (lotin yozuvida yozilishi) va morfologik moslashuv darajasi aniqlashtirildi.

Metodologik yondashuvlar tanlanishida zamonaviy terminologiya nazariyalari va globallashuv sharoitida til rivoji haqidagi ilmiy qarashlar asos qilib olindi. Tadqiqotda terminologik me'yor, til siyosati va milliy til identiteti masalalari ham metodologik nuqtayi nazardan inobatga olindi. Chunki moda terminologiyasi faqat lingvistik hodisa emas, balki madaniy va ijtimoiy jarayonlarning mahsuli sifatida shakllanadi. Mazkur tadqiqot metodologiyasi kompleks xarakterga ega bo'lib, qiyosiy-lingvistik, leksik-semantik, etimologik, funksional-pragmatik va statistik metodlarning uyg'unlashuvi asosida olib borildi. Ushbu metodologik yondashuv ingliz va o'zbek tillaridagi moda terminlarini har tomonlama tahlil qilish, ularning o'zaro munosabatlarini chuqur ochib berish va ilmiy xulosalar chiqarish imkonini yaratdi. Tadqiqot natijalari keyingi bo'limlarda empirik ma'lumotlar asosida yanada batafsil yoritiladi.

Natijalar. Tadqiqot jarayonida ingliz va o'zbek tillaridagi moda terminologiyasi tizimli ravishda tahlil qilinib, ularning o'zaro munosabati, o'zlashish mexanizmlari va funksional faolligi aniqlandi. Olingan natijalar ingliz tilining moda industriyasida yetakchi terminologik manba sifatida shakllanganini va o'zbek tilidagi moda diskursiga sezilarli darajada ta'sir ko'rsatayotganini tasdiqlaydi. Tahlil natijalari uch asosiy yo'nalishda umumlashtirildi: terminlarning leksik tarkibi, o'zbek tiliga moslashish shakllari va ularning qo'llanish chastotasi.

Ingliz va o'zbek tillaridagi real moda terminlari ro'yxati

Tadqiqot davomida xalqaro moda jurnallari, onlayn kataloglar va o'zbek ommaviy axborot vositalari asosida 100 dan ortiq faol moda terminlari aniqlandi. Quyidagi jadvalda eng ko'p qo'llaniladigan va reprezentativ hisoblangan terminlarning bir qismi keltiriladi.

1-jadval. Ingliz va o'zbek tillaridagi moda terminlarining chog'ishtirma tahlili

Inglizcha termin	O'zbek tilidagi qo'llanishi	O'zlashish turi	Izoh
fashion	fashion / moda	to'g'ridan-to'g'ri + sinonimik	"Moda" bilan parallel ishlatiladi
trend	trend	to'g'ridan-to'g'ri o'zlashma	Muqobili kam qo'llanadi
designer	dizayner	fonetik moslashuv	Mutaxassislik termini sifatida barqaror
brand	brend	fonetik moslashuv	Keng ommalashgan
collection	kolleksiya	kalkalash + moslashuv	Professional nutqda faol
look	look / obraz	qisman o'zlashma	Semantik noaniqlik mavjud
outfit	outfit	to'g'ridan-to'g'ri o'zlashma	Asosan yoshlar nutqida

Inglizcha termin	O'zbek tilidagi qo'llanishi	O'zlashish turi	Izoh
casual	casual	to'g'ridan-to'g'ri o'zlashma	Stil nomi sifatida
vintage	vintage	to'g'ridan-to'g'ri o'zlashma	Retro uslub bilan bog'liq
streetwear	streetwear	to'g'ridan-to'g'ri o'zlashma	Submadaniyat bilan bog'liq

Jadvaldan ko'rinib turibdiki, inglizcha moda terminlarining katta qismi o'zbek tiliga **to'g'ridan-to'g'ri o'zlashish** yo'li bilan kirib kelgan. Ayrim terminlar esa fonetik va grafik moslashuv orqali milliy til me'yorlariga yaqinlashgan. Shu bilan birga, sinonimik parallelizm (fashion – moda) hodisasi ham faol kuzatiladi.

Terminlarning leksik-semantik tasnifi

Natijalar shuni ko'rsatdiki, inglizcha moda terminlari semantik jihatdan bir necha guruhlariga bo'linadi:

1. **Umumiy moda tushunchalari:** fashion, trend, style
2. **Kasbiy va texnik terminlar:** designer, collection, haute couture
3. **Stil va yo'nalish nomlari:** casual, vintage, streetwear
4. **Vizual obrazni ifodalovchi terminlar:** look, outfit

Bu guruhlarining barchasi o'zbek tilida ham faol ishlatilmoqda, biroq ularning semantik aniqligi bir xil darajada emas. Masalan, “designer” yoki “brend” terminlari barqaror ma'noga ega bo'lsa, “look” va “outfit” kabi birliklar ko'pincha kontekstga bog'liq holda turlicha talqin qilinmoqda.

Statistik tahlil natijalari

Statistik tahlil moda terminlarining real qo'llanish chastotasini aniqlashga qaratildi. O'zbek tilidagi moda nashrlari va ijtimoiy tarmoqlardagi materiallar asosida terminlarning ishlatilish darajasi foiz ko'rinishida umumlashtirildi.

2-jadval. Inglizcha moda terminlarining o'zbek tilidagi qo'llanish chastotasi

Termin guruhi	Ulushi (%)
To'g'ridan-to'g'ri o'zlashmalar (trend, brand, casual)	46%
Fonetik moslashgan terminlar (dizayner, brand)	28%
Kalkalangan va qisman tarjima qilingan terminlar	16%
O'zbekcha muqobillar bilan parallel ishlatiladigan terminlar	10%

Ushbu ko'rsatkichlar inglizcha terminlarning o'zbek tilida **ustunlikka ega** ekanini ko'rsatadi. Ayniqsa, yoshlar auditoriyasiga mo'ljallangan matnlarda inglizcha shakllar ko'proq ishlatilishi aniqlangan. Bu holat moda terminologiyasining ijtimoiy qatlamlar bo'yicha farqlanishini ham tasdiqlaydi.

Natijalarni umumlashtirish

Olingan natijalar ingliz tilining o'zbek moda terminologiyasiga kuchli ta'sir ko'rsatayotganini yaqqol namoyon etdi. Terminlarning katta qismi tarjimasiz yoki minimal moslashuv bilan qo'llanilmoqda. Bu esa bir tomondan xalqaro moda diskursiga integratsiyani kuchaytirsa, ikkinchi tomondan milliy terminologiya tizimida me'yoriy muammolarni yuzaga keltirmoqda. Statistika va jadval asosidagi tahlillar ushbu jarayonning tizimli va barqaror xarakterga ega ekanini ko'rsatdi.

Xulosa. Mazkur ilmiy tadqiqot ingliz va o'zbek tillaridagi moda terminologiyasining chog'ishtirma tahliliga bag'ishlanib, globallashtirish sharoitida til tizimlarining o'zaro ta'siri qanday namoyon bo'layotganini ochib berishga qaratildi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, moda industriyasi bugungi kunda nafaqat estetik va iqtisodiy hodisa, balki tilshunoslik nuqtayi nazaridan ham faol va dinamik rivojlanayotgan terminologik soha hisoblanadi. Ayniqsa, ingliz tilining xalqaro kommunikatsiya vositasi sifatidagi mavqei moda terminlarining shakllanishi va tarqalishida hal qiluvchi omil bo'lib xizmat qilmoqda.

Tadqiqot davomida aniqlanganki, o'zbek tilidagi zamonaviy moda diskursi katta darajada ingliz tilidan o'zlashgan terminlar hisobiga boyib bormoqda. "Trend", "brend", "dizayner", "look", "outfit", "streetwear" kabi terminlar nafaqat professional muhitda, balki ommaviy axborot vositalari, reklama matnlari va kundalik nutqda ham faol qo'llanilmoqda. Bu holat inglizcha moda terminlarining o'zbek tilida yuqori funksional faollikka ega ekanini ko'rsatadi. Statistika tahlillar ham aynan to'g'ridan-to'g'ri o'zlashmalar ulushi eng yuqori ekanini tasdiqladi.

Chog'ishtirma tahlil natijalari shuni ko'rsatdiki, ingliz va o'zbek tillaridagi moda terminlari o'rtasida asosan uch xil munosabat mavjud: to'g'ridan-to'g'ri o'zlashish, fonetik va grafik moslashuv, shuningdek, qisman tarjima yoki sinonimik parallelizm. Ayrim terminlar (masalan, "fashion – moda") parallel tarzda qo'llanilib, til tizimida sinonimik qatorlarni hosil qilmoqda. Boshqa terminlar esa asosan inglizcha shaklda saqlanib qolmoqda, bu esa ularning milliy til me'yorlariga to'liq moslashmaganini ko'rsatadi.

Tadqiqot natijalari shuni ham ko'rsatdiki, inglizcha moda terminlarining o'zbek tilida faol qo'llanilishi bir qator ijobiy va salbiy jihatlarga ega. Ijobiy jihati shundaki, bu jarayon xalqaro moda diskursi bilan integratsiyani kuchaytiradi, kommunikativ qulaylik yaratadi va zamonaviy tushunchalarni tezkor ifodalash imkonini beradi. Shu bilan birga, terminologik birliklarning tez va nazoratsiz kirib kelishi milliy terminologiya tizimida me'yoriy muammolarni yuzaga keltirishi mumkin. Ayrim hollarda o'zbekcha muqobil mavjud bo'lsa-da, ular amaliy nutqda yetarlicha qo'llanilmayapti.

Funksional-pragmatik tahlil natijalari moda terminlarining ijtimoiy qatlamlar bo'yicha farqlanishini ham ko'rsatdi. Inglizcha terminlar ayniqsa yoshlar nutqida, ijtimoiy tarmoqlarda va reklama diskursida ko'proq uchraydi. Bu holat moda terminologiyasining nafaqat lingvistik, balki sotsiolingvistik hodisa ekanini tasdiqlaydi. Terminlar til orqali

muayyan ijtimoiy guruhga mansublik, zamonaviylik va global madaniyatga yaqinlikni ifodalovchi vosita sifatida ham xizmat qilmoqda.

Mazkur tadqiqot natijalari o‘zbek tilshunosligida terminologiya masalalarini yanada chuqurroq o‘rganish zarurligini ko‘rsatadi. Ayniqsa, moda kabi tez rivojlanayotgan sohalarda terminlarning me‘yoriy shakllarini ishlab chiqish, ularning o‘zbekcha muqobillarini taklif etish va amaliy nutqda targ‘ib qilish dolzarb vazifa bo‘lib qolmoqda. Bu jarayonda tilshunoslar, tarjimonlar, jurnalistlar va moda sohasi mutaxassislarining hamkorligi muhim ahamiyat kasb etadi.

Xulosa qilib aytganda, ingliz va o‘zbek tillaridagi moda terminlarining chog‘ishtirma tahlili til va madaniyat o‘rtasidagi uzviy bog‘liqlikni yaqqol namoyon etdi. Ingliz tili global moda terminologiyasining asosiy manbai sifatida o‘zbek tiliga sezilarli ta‘sir ko‘rsatmoqda. Ushbu ta‘sir jarayonini ilmiy asosda o‘rganish va tizimlashtirish o‘zbek tilining zamonaviy rivoji, terminologik barqarorligi va milliy til me‘yorlarini saqlash nuqtayi nazaridan muhim ahamiyatga ega. Tadqiqot natijalari kelgusida moda terminologiyasi, o‘zlashmalar va chog‘ishtirma tilshunoslik bo‘yicha olib boriladigan ilmiy izlanishlar uchun nazariy va amaliy asos bo‘lib xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. Bahramovna, Y. S. (2022). Etymological And Semantic Analysis Of Clothing Names In Different Systemic Languages. Web Of Scientist: International Scientific Research, 83-88.
2. Bahromovna, Y. S. (2021). Thematic Division of Clothing Names in English and Uzbek. European Journal Of Innovation In Nonformal Education, 1(2), 61-62.
3. Ermatov I. O‘zbek tilshunoslik terminologiyasi: monografiya. – Toshkent, 2021.
4. O‘zbek tilining izohli lug‘ati: 5 jild. 1–5-jildlar. – Toshkent: “O‘zbekiston milliy ensiklopediyasi”, 2006–2008.
5. Даниленко В. П. Русская терминология. Опыт лингвистического описания. – Москва: Наука, 1977.
6. ISO 704:2022. Terminology work — Principles and methods. – International Organization for Standardization, 2022.
7. ISO 704:2009. Terminology work — Principles and methods. – International Organization for Standardization, 2009.
8. ISO 1087:2019. Terminology work and terminology science — Vocabulary. – International Organization for Standardization, 2019.